

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-137

15.2.2021

Frende Skadeforsikring AS

Motorvogn

Bilbrann – erstatningsoppgjør – fal § 8.1.

Sikrede kjøpte en bil på auksjon som vrak for kr 20 000 i juni 2015. I april 2018 gikk bilen tapt i en brann. Sikrede hadde ingen dokumentasjon knyttet til reparasjoner foretatt etter kjøpet, men fremla dokumentasjon for at bilen var EU godkjent i juli 2017, samt bilder som viste bilen da det ble skiftet frontrute ved et verksted i desember 2017. Selskapet fastsatte erstatningen til kr 20 000 og mente det ikke var forpliktet til å foreta ytterligere vurderinger som følge av sikredes manglende dokumentasjon. Sikrede var uenig og mente bilen hadde en verdi på kr 250 000. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde sannsynliggjort at bilens verdi var høyere enn det selskapet hadde lagt til grunn.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 250 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for tap av motorvogn etter bilbrann og spørsmålet om selskapets erstatningsoppgjør er korrekt.

Sikredes forsikring har følgende bestemmelser om hvordan erstatningen skal beregnes:

Erstatningen tar utgangspunkt i hva det vil koste å:

- Reparere eller utbedre skade, eller
- Gjenanskaffe tilsvarende, eller i det vesentlige tilsvarende, ting etter pris på skadedagen. Dersom selskapet velger å gjenanskaffe en ting, tilfaller tingen selskapet. Det samme gjelder dersom selskapet erstatter en totalskadet motorvogn.

Sikrede kjøpte en BMW 325D, 2011-modell på auksjon 11.6.15 for kr 20 000. Auksjonshuset solgte bilen for politiet, som var tidligere eier. Bilen hadde da betydelige skader i fronten og ble av politiet ansett som et vrak. I kommisjonsavtalen ble bilen beskrevet som en "skadebil", og det sto at kilometerstand var 235 000 km.

Bilen ble registrert på sikrede 10.8.17, og det ble utført EU-kontroll 26.7.17 uten anmerkninger.

Bilen ble 1.4.18 skadet i brann der den sto parkert og ble kondemnert 3.1.19.

Sikrede meldte skaden til selskapet 8.4.18. I skademeldingen krysset sikrede bl.a. av for at bilen ikke hadde skader som ikke var reparert, at den ikke hadde kjente feil eller mangler ved motor, samt at bilens generelle tilstand vedrørende lakk, interiør, dekk og felger var svært bra. En del spørsmål i skademeldingen ble ikke besvart av sikrede, f.eks. hvorvidt det har vært utført større reparasjoner på karosseri, motor, girkasse og drivverk, hjuloppheng, styring og bremses.

I brev av 6.7.18 til sikrede ba selskapets utreder om opplysninger knyttet til kjøretøyets stand og om en redegjørelse for evt. reparasjoner, eller andre ting, som var gjort med bilen etter at sikrede kjøpte den. Selskapet viste til at bilen 25.8.14 hadde en kilometerstand på 203 000 km, mens den

ved avlesning i april 2018 viste 104 192 km. Selskapet ba om dokumentasjon for evt. kilometeravlesninger ved kjøp og evt. andre avlesninger frem til skadedato.

I e-post 6.7.18 til selskapet viste sikrede til en uttalelse av 5.7.19 fra en redningstjeneste hvor følgende fremgikk vedrørende bilens skader ved brannen:

... Vår sjåfører forteller at store deler av fronten på bilen hadde fått kraftige skader. Når han skulle dra bilen opp på planet på bergingsbilen løsner hjulopphenget og bilen detter ned på bakken. Dette er på grunn av skadene som er forårsaket av brannen. Deretter drar han bilen opp på planet, mens bilen ligger helt nede på bakken. Det samme gjør han når bilen skal tas av bergingsbilen igjen. På grunn av at bilen nå ligger helt på bakken ser ikke sjåføren om motoren er løs eller ikke, men det vil være naturlig at motorfester og pakninger har fått store skader på grunn av brannen. Om motoren var løs, vet vi dessverre ikke.

Sikrede forklarte videre i svarbrev til selskapet 27.7.18 at bilens instrumentpanel viste lavere kilometerstand i bilen enn det bilen faktisk hadde kjørt fordi dette instrumentpanelet var defekt da bilen ble kjøpt i 2015 og derfor byttet med et brukt.

Selskapets utreder sendte e-post 4.9.18 til sikrede med spørsmål vedr. bl.a. kilometerstand, EU-kontroll, instrumentpanelet m.m. I ny e-post 30.11.18 stilte utreder tilleggsspørsmål vedrørende hvilke reparasjoner som var utført etter kjøpsdato, når reparasjonene hadde funnet sted, hvem som hadde utført dem og hva de hadde kostet.

Sikrede svarte i e-post 30.11.18 og 10.12.18 at hun ikke visste så mye om bilen, og at hennes samboer heller ikke kunne besvare selskapets spørsmål siden det var over 3,5 år siden han kjøpte bilen og han ikke hadde dokumentasjon eller bilder.

Selskapet opplyste i brev av 17.12.18 til sikrede at fotografier mottatt fra bilselger viste at bilen hadde hatt store skader i fronten da den ble kjøpt i 2015. Selskapet mente derfor det var nødvendig å få svar på spørsmålene som ble stilt sikrede 30.11.18 for å kunne vurdere bilens verdi og beregne riktig erstatning. Siden bilen hadde omfattende skader da den ble kjøpt i 2015, la selskapet til grunn at det må ha blitt gjennomført omfattende reparasjoner for å få bilen i forsvarlig stand. Selskapet anså det for svært lite sannsynlig at verken sikrede eller hennes samboer husket hva som var blitt gjort, av hvem og for hvilke beløp. Selskapet viste til at konsekvensen av å ikke gi relevante og nødvendige opplysninger, var at selskapet ikke hadde plikt til å utbetale erstatning i saken. Selskapet avsto derfor opprinnelig å betale erstatning inntil spørsmålene var besvart.

Sikrede innsendt 8.4.20 klage til Finansklagenemnda, og selskapet innsendte 23.4.20 tilsvarende klagen.

Etter at saken var brakt inn for Finansklagenemnda, besluttet selskapet å tilby erstatning med kr 20 000.

Sikrede krever dekning for kr 250 000 og anfører at utgangspunktet i henhold til fal. § 6-1 er at det skal betales full erstatning. Bilen er kondemnabel, og det bør da ikke være spesielt vanskelig å beregne erstatningen. Det kan ikke ha betydning at bilen på et tidspunkt ble gjenoppbygget etter en karosseriskade.

Sikrede har opplyst at skadene på bilen er reparert etter behov ved et karosseriverksted som sikrede ikke husker navnet på, og at det kostet en del, men at sikrede ikke har eksakt beløp. Bilens frontrute ble byttet i desember 2017, og sikrede mener at bilder selskapet har fått tilsendt fra denne reparasjonen viser at bilen før brannen fremstår som svært godt velholdt uten synlige skader i frontpartiet. Sikrede påpeker også at bilen ble EU godkjent 26.7.17.

Sikrede har anslått bilens verdi på branntidspunktet til kr 250 000. Sikrede viser til en salgsannonse i finn.no for en tilsvarende modell av BMW 325D til kr 195 000 som hadde noe lavere kilometerstand, men som var nærmere fire år eldre enn sikredes bil, samt at nyprisen til bilmodellen i 2011 var kr 580 000. Utfra bilens alder (syv år og tre måneder), kilometerstand på 240 000 og en gjenopprettet kollisjonsskade, har sikrede anslått bilens verdi til 40-45 % av nypris. Sikrede viser også til en nettartikkel om restverdi ved bruktbiler, og påpekt at 43 % av kr 580 000 utgjør kr 249 400. Sikrede har for øvrig vist til at det også var noen andre gjenstander som gikk tapt i brannen (sittepute til barn, mobillader og minnebrikke).

Sikrede avviser at hun ikke har oppfylt fal. § 8-1, første ledd, vedrørende opplysningsplikt og mener en ikke kan være pliktig til å oppbevare dokumentasjon om reparasjoner og annet. Selv om det kunne vært praktisk etter en slik hendelse som en brann, så er faktum at dette ikke kan fremskaffes i dette tilfellet.

Selskapet avviser ansvar utover de kr 20 000 som er betalt og viser til sikredes opplysningsplikt etter fal. § 8-1. Bestemmelsen sier at sikrede skal gi forsikringsselskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelig for sikrede, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen. Konsekvensen av å forsømme plikten til å gi opplysninger er ifølge selskapet at det ikke behøver å beregne erstatningen og foreta utbetaling, jf. Hans Jacob Bull, Forsikringsrett, s. 604, pkt. 37.31.

Etter selskapets syn har sikrede ikke oppfylt plikten til å gi selskapet de opplysningene det trenger for å gjøre opp skaden, herunder med tanke på hva som er gjort av reparasjoner på bilen etter at den ble kjøpt som vrak med store frontskader i 2015. Selskapet anfører at svar på spørsmålene som selskapet har stilt er nødvendig for å kontrollere om opplysningene som forsikringstaker har gitt om bilens tilstand er korrekte og for å kunne vurdere bilens verdi på skadetidspunktet og beregne erstatningen. Hvis reparasjonen ikke var fullgod, vil det redusere bilens verdi. Selskapet viser til at bilen ble betydelig brannskadet 1.4.18, at motor og drivverk falt ut ved flytting av bilen, og at selskapet av den grunn ikke kunne beregne erstatningen bare ved å undersøke bilvraket.

Etter selskapets syn er det svært lite trolig at verken sikrede eller hennes samboer ikke husker hvilke reparasjoner som ble utført etter at bilen ble kjøpt som vrak, når reparasjon fant sted, hvem som foretok reparasjonene og hvor mye som ble betalt for reparasjonene. De bildene av bilen som er fremlagt er tatt i desember 2017 i forbindelse med reparasjon av frontruten, og viser bare hvordan bilen så ut og ikke hvilke reparasjoner som ellers er foretatt og hvilke kvalitet disse har hatt. På bakgrunn av de omfattende skadene bilen hadde både innvendig og utvendig, mener selskapet opplysninger om utførte reparasjoner er helt nødvendig for å kunne vurdere bilens tilstand og foreta et skadeoppgjør. Konsekvensen av å forsømme opplysningsplikten er ifølge selskapet at det ikke er forpliktet til foreta utbetaling i skadesaken.

Selskapet anfører at det vil gjøre en ny verdivurdering dersom sikrede gir utfyllende opplysninger og fremlegger dokumentasjon for hva som er utført av reparasjoner på bilen.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapets erstatningsoppgjør er korrekt.

Det følger av fal. § 8-1 første ledd at sikrede ved skadeoppgjøret skal gi selskapet de opplysninger og dokumenter som er tilgjengelige for sikrede, og som selskapet trenger for å beregne sitt ansvar og utbetale erstatningen. Det er ingen begrensninger i redegjøringsplikten så lenge vedkommende opplysning fremstår som nødvendig for selskapet og de kan fremskaffes av sikrede. Dette betyr blant annet at selskapet må stå fritt til å komme tilbake og be om ytterligere opplysninger både én og flere ganger, hvis det finner at den redegjørelsen det har fått underveis ikke er tilstrekkelig

uttømmende. Hvor langt selskapet kan gå i denne retning vil avhenge av hva slags verdier og hendelse det dreier seg om, sikredes skadehistorikk etc. Selskapet må ha en legitim grunn til å be om mer dokumentasjon dersom manglende dokumentasjon skal gi grunnlag for avslag, jf. f.eks. FinKN 2012-258 og FKN 2010-019.

Det dreier seg her om kondemnasjonsoppgjør etter brann for en bil som sikrede anfører har en verdi på kr 250 000. Dette er en betydelig erstatning, og selskapet har en legitim interesse i å kreve dokumentasjon på et slikt tap. Det er videre på det rene at sikrede kjøpte bilen for kr 20 000, som selskapet har betalt. Bilen ble gjenoppbygget, men gjenoppbyggingen er ikke ytterligere dokumentert. Selskapet viser til at opplysninger om reparasjonene er avgjørende for at selskapet skal kunne vurdere bilens verdi, og at det er umulig å vurdere bilens verdi alene ved undersøkelse av bilvraket pga. den omfattende brannskaden bilen var utsatt for. Det er fremlagt fotografier av bilen tatt i desember 2017 i forbindelse med reparasjon av frontruten, men disse viser hvordan bilen så ut eksteriørmessig og ikke hvilke reparasjoner som ellers er foretatt og kvaliteten på disse reparasjonene. Nemnda finner det åpenbart at reparasjonene vil ha betydning for verdiansettelsen av bilen. Nemnda kan vanskelig se at sikrede har en legitim grunn til ikke å fremskaffe disse opplysningene og mener selskapet må kunne avvente ytterligere erstatningsberegning til sikrede har svart på selskapets opplysninger.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).